

Veien fram mot 2025

Trondheim Arbeiderparti sitt innspill til nasjonalt
partiprogram 2021-2025

Vi lever i en historisk brytningstid. De valgene som samfunnet tar i dag bærer framtidige generasjoner konsekvensene av. Det er nå vi avgjør om vi klarer å omstille samfunnet til et bærekraftig samfunn, hvor alle har tilgang til en trygg jobb og har mulighet til å leve gode liv. I dag ser vi dessverre at forskjellene i samfunnet øker, flere opplever å bli stående utenfor arbeidslivet og antall fattige i Norge øker.

Arbeid til alle er Arbeiderpartiets viktigste politiske sak. Gjennom god fordelingspolitikk, en sterk offentlig velferdsstat og det organiserte arbeidslivet har man skapt trygge rammer for næringslivet og den enkelte arbeidstaker. Høy kompetanse og selvstendige arbeidstakere er en av de viktigste grunnene til at norsk arbeidsliv er god på omstilling, og raskt tar ny teknologi i bruk.

Bekjempe ulikhet

Det er en grunnleggende politiske oppgave for Arbeiderpartiets å jevne ut forskjeller mellom fattig og rik. Vi må skape et inkluderende arbeidsliv hvor det er plass til alle uansett funksjonsnedsettelse. Bare ved et spleiselag hvor flest mulig står i arbeid kan vi sikre gode velferdsordninger for fremtidige generasjoner. I det sosialdemokratiske samfunnet skal alle yte etter evne og få etter behov. Velferdsstatens oppgave er å justere for skjeve utgangspunkt og sikre alle like muligheter til å forme livet slik man selv ønsker. Retten til et sted å bo er en grunnleggende menneskerettighet. Bolig skal være noe man bor i, ikke noe man spekulerer i.

Arbeiderpartiet vil:

- At private kommersielle aktører ikke skal styre over velferdstjenestene i samfunnet.
- Senke skattene for de med de laveste inntektene.
- Øke skattene for de med høyest inntekt.
- Innføre skatt på arv.
- Øke skatten på sekundærbolig.
- Gå inn for en nasjonal tredje boligsektor med lavere husleie og bedre bostabilitet.
- Lovfeste retten til et hjem.
- Innføre en maksgrense på rentefradraget på boliglån som reflekterer prisnivået.
- Pasienter med kroniske lidelser og store sykdomsutgifter må få dekket sine utgifter.

Klimakrisa

Klimakrisa er her, og vi må kutte utslippene av klimagasser med 55% innen 2030 og karbonnøytral innen 2050. Det grønne skiftet må skapes i fellesskap mellom det offentlige, næringslivet og forskningsmiljøer, og videre sikre arbeidsplassene. Det offentlige må gå foran med store investeringer i det grønne skiftet, og vi må bruke statlig eierskap mer aktivt for å få fortgang i omstillingen og for å sørge at folk har trygge arbeidsplasser. Norge skal være et foregangsland som satser på grønne løsninger, som også kan eksporteres til andre land.

Vi har ervervet en stor kompetanse gjennom oljetiden, denne kompetansen må benyttes til å skape morgendagens arbeidsplasser. Skal vi lykkes med og nå våre klimamål å skape fornybart samfunn og nye arbeidsplasser er kompetansen fra oljenæringa helt sentral. Vi har god tilgang på fornybar kraft i Norge, hvordan vi klarer å utnytte denne til og skape nye produkter som verden har behov for, vil være vesentlig for å skape nye arbeidsplasser og redusere det globale klimautslippet. Naturressurser tilhører fellesskapet. Ingen private interesser skal misbruke disse ressursene. All bruk av naturens ressurser skal komme fellesskapet til gode.

Havforskere verden over er enige om at området der fast is går over til åpent hav er et svært verdifullt og sårbart område i Arktis. Iskantsonen er området i Barentshavet hvor kalde og varme vannmasser møtes. Dette danner grunnlaget for en voldsom oppblomstring av plankton. Dannelsen av plankton i iskantsonen er en av grunnmurene for alt livet i havet. For fisken, fuglen, hvalen og isbjørnen. Et oljeutslipp i dette området vil være katastrofalt. Trondheim Arbeiderparti mener derfor at det ikke skal foregå petroleumsvirksomhet i iskantsonen.

Arbeiderpartiet vil derfor at:

- Iskanten må defineres basert på miljøfaglige råd fra Faglig Forum om hvor naturverdiene i dette området faktisk finnes og dermed ha en sørlig grense tilsvarende 0,5 prosent isfrekvens.
- Alle storbyene i Norge skal være nullutslippsbyer innen 2035.
- At alle nye offentlige bygg skal være plusshus og bygd etter ambisiøse miljøstandarder.
- Ha en aktiv statlig satsning for å elektrifisere samfunnet basert på fornybar kraft, effektivisere og redusere energibruken, satse på hydrogen og offshore vindkraft, satse på fullskala karbonfangst og lagring knyttet til industrien.
- At klimaomstilling må være rettferdig. Bedriftsdemokrati med reelt partsamarbeid er vesentlig for å lykkes i omstillingsprosesser.
- Den tekniske forskriften i plan og bygningsloven må endres slik at kommunene kan sette klimakrav til utbyggere som f.eks. nullutslippsbygg, solceller, gress på taket, bruk av varmepumper.
- Sette av statlige midler til forskning på og utbygging av marin vindkraft, og se på hvordan vindkraft til havs kan sameksistere med andre næringer.
- Det offentlige bør investere i utbygging av en rekke hydrogenstasjoner.
- Sette i gang et krafttak mot plast som blant annet inkluderer å forby engangsplast og svart plast, og sette en avgift på emballasje som består av ikke-nedbrytbar plast.
- Oppgradere vannturbinene i eksisterende vannkraftanlegg for å øke energiutbyttet, fremfor å bygge ned nye vassdrag.
- Ha en offensiv satsning på fullskala karbonfangst og lagring, og utvikle flere anlegg for å kutte alle utspill fra varmesentraler, avfallsforbrenning og sementproduksjon innen 2030 i de største byene.
- Bli verdensledende på grønn maritim industri og teknologi, gjennom å blant annet sette i gang et offentlig program for elektrifisering av fiskeflåten i Norge.
- At høyere utdanningsinstitusjoner oppretter videreutdanning rettet mot klima og miljø for folk som allerede er i jobb, og spesielt gi industriarbeidere mulighet til etterutdanning og kompetanseheving for å kunne jobbe i den nye industrien.
- Opprette Statens lånekasse for etterutdanning innenfor klima- og miljørettede fag.
- I takt med at det bygges opp og opprustes fornybare næringer, gjennomfører man en gradvis avvikling av oljeindustrien frem mot 2050.
- Gradvis avvikle leterefusjonsordningen og andre lignende ordninger for å dreie fokuset over på andre næringer.
- Ikke gi ut nye oljekonsesjoner.
- Døp om Olje- og energidepartementet til Energidepartementet, og signalisere at det nå er andre næringer som skal ta over for oljeindustrien.
- Etablere regionale klimaskogfond eller CO₂-refusjonsordninger mot klimatiltak i skogen, som virkemiddel for fylkeskommune og kommuner til å nå målet om klimanøytralitet.

En storstilt satsning på tog

Klimamålene kan ikke nås uten en massiv satsing på jernbanen, og vi må derfor satse på utbygging av jernbane i hele landet, også i Nord-Norge. Målet må være at på sikt skal bil, tog og fly alle over på elektrisitet. Norge har unike muligheter til å lede an på dette feltet, all den tid vi har enorme midler å bruke på forskning og utvikling i oljefondet og enorme mengder billig, kortreist og miljøvennlig elektrisitet fra vannkraft.

Arbeiderpartiet vil derfor:

- Elektrifisere Trønderbanen og dobbeltspor mellom Værnes-Trondheim innen 2025
- Alle eksisterende toglinjer må elektrifiseres eller ta i bruk hydrogentog, inkludert Meråkerbanen og Rørosbanen
- Bygge ut Nord-Norge banen til å gå til Tromsø.
- Bygge ut hurtigtog mellom de største byene - det skal ta mindre enn tre/fire timer fra Oslo til Bergen og Trondheim
- Jernbane skal bygges ut slik at tog til gods alltid er å foretrekke fremfor vei der det er mulig.
- Innen 2030 skal norsk jernbane bygges med utslippsfrie byggeplasser og med utslippsfrie materialer.
- Forbud mot å drive persontransport med fly som ikke er utslippsfrie mellom Oslo og Bergen og Oslo og Trondheim når hurtigtoget er på plass.
- Skap et nytt og moderne NSB som kan bygge og drifte norsk jernbane i egenregi og sikre offentlig eierskap.

Likestilling

Likestilling betyr større frihet for alle. Kvinner arbeider fremdeles mer ufrivillig deltid enn menn og tjener mindre enn menn. Derfor er det nødvendig med en aktiv politikk for å bekjempe skjeve maktforhold. Gjennom feministisk politikk finner vi virkemidlene til å løse likestillingsutfordringer som lønnsforskjeller mellom kjønnene, kjønnsdelt arbeidsmarked og seksuell trakassering. Arbeiderpartiets mål skal være at ingen mennesker opplever diskriminering på bakgrunn av hudfarge, kjønn, religion, seksualitet eller funksjonsnivå.

Arbeiderpartiet vil derfor:

- Styrke retten til fast stilling og sørge for lovfestet og reell rett til heltid
- Aldri svekke kvinners reproduktive og seksuelle rettigheter
- Avskaffe abortnemndene og utvide retten til selvbestemt abort til uke 18
- Gi alle kvinner som ønsker abort et tilbud om et faglig offentlig støtteapparat.
- At seksualitetsundervisningen i skolen skal handle om grensesetting, rettigheter, seksualitet, kjønns- og legningsmangfold, funksjonsevne, kjønnsidentitet, kommunikasjon, relasjon og følelser.
- At norsk lovgivning skal endres slik at voldtekt defineres som ufrivillig seksuell omgang, også kalt samtykkelov.
- Styrer i trossamfunn som får statlig støtte må på lik linje med andre styrer etterstrebe likestilling blant styremedlemmene.
- Alle kvinner skal ha tilgang til et godt og trygt føde- og barseltilbud uavhengig av hvor de bor i landet.
- Gi mer støtte til forskning på typiske kvinnesykdommer som for eksempel livmorhalskreft, brystkreft, og hvordan kvinner rammes ulikt med menn av vanlige sykdommer som blant annet hjerteinfarkt.
- Mammografiprogram for kvinner over 70 år bør dekkes av staten.

En rettferdig pensjon å leve av

Trygg pensjon er et grunnleggende velferdsgode. For Arbeiderpartiet er arbeid til alle, ei lønn og leve av, og en rettferdig og god pensjon grunnleggende oppgaver. Grunnleggende for en god pensjon er en sterk folketrygd, som bør sikre deg en pensjon på 2/3 deler av tidligere inntekt når du går ut av arbeidslivet, samtidig som det kan legge grunnlaget for flere gode år som pensjonist. En god pensjon er generasjonsbroen der de unge går en trygg framtid i møte, og pensjonistene har en verdig alderdom.

Pensjonen skal sikre alle en verdig pensjonisttilværelse. Minstepensjonene i Norge er på ca. 200 000 kroner og ligger dermed godt under det som EU definerer som fattigdomsgrensen. Dette kan ikke Norge være bekjent av.

- Arbeiderpartiet vil derfor sikre at minstepensjonene gradvis og over kort tid økes til over EUs fattigdomsgrense.

AFP ordningen er viktig tillegg til folketrygden, og avgjørende for at arbeidsfolk skal kunne gå av tidligere med en trygg inntekt. AFP er en ordning for det organiserte arbeidsliv. 1/3 av ordningen finansieres av staten.

- Arbeiderpartiet skal være en garantist for AFP-ordningen, og at den statlige bidraget minst skal ligge på dagens nivå.

Grunnlaget for en god pensjon er en sterk folketrygd. Det er viktig med en bærekraftig, men sosialt rettferdig folketrygd. Norge er blant de landene med høyest levealder, men det er sosiale forskjeller i levealder målt etter økonomi, helse og utdanning. Levealdersjusteringen ved pensjon er urettferdig, fordi det rammer de med kortere utdanning, lav lønn og dårlig helse.

- Arbeiderpartiet vil derfor at Folketrygden styrkes og at ordninger som forsterker sosial ulikhet fases ut og erstattes med alternativer som treffer sosialt bedre.

- Arbeiderpartiet vil fjerne taket på samlet uføretrygd og barnetillegg.

- At uføretrygden følger mottakerens uføregrad, ikke arbeidstid. Gi uføre muligheten til å kombinere inntektsgivende arbeid og trygd.

- Arbeiderpartiet vil at uførepensjonister sikres opptjening av pensjon til fylte 67 år.

Endringsforslag til det nasjonale utkastet til stortingsvalgprogram

Tallene referer til linjenummer i utkastet fra sentralt

Arbeid

995 - Tilleggsforslag: etter «lønn og leve av»: og en arbeidstid og leve med.

1013 - Endringsforslag: Endre første setning til: I Norge skal hele og faste stillinger være hovedregelen i arbeidslivet.

1013-1015: Stryke setningen «Vi skal ha et arbeidsliv med en balanse mellom jobb og fritid, og det skal være mulig å kombinere jobb med omsorgsoppgaver» Erstattes med «Vi trenger et arbeidsliv med helsefremmede arbeidstidsordninger som gir ansatte tid til familie, fritid og et sosialt liv».

1077 - Nye kulepunkt:

- Offentlig og privat sektor skal i større grad enn i dag tilby arbeidstrening/arbeidsutprøving til mennesker som enten pga sykdom eller funksjonsnedsettelse har behov for dette for å komme inn på arbeidsmarkedet.
- Tilrettelegging på arbeidsplassen for ansatte/arbeidssøkere med særskilte behov skal fortsatt være en statlig oppgave, gjennom Hjelpemiddelsentralene og Folketrygden. Arbeidsgiver skal kunne søke om inkluderingstilskudd der arbeidsplassen/oppgavene må tilpasses ansatt som har nedsatt arbeidskapasitet, der en sykemeldt skal tilbake til jobb, eller ansatt som står i fare for å bli sykemeldt.

1115 - Nye kulepunkt:

- Forby fagforeningsfiendtlige selskaper å etablere seg på norsk jord.
- Styrke arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser, ved å gi arbeidstakerne og dens tillitsvalgte større innflytelse over arbeidstidsordningene.
- Innføre en arbeidstidsreform som inneholder en arbeidstidsreduksjon med full lønnskompensasjon.

1131 - Nytt kulepunkt:

- Etablere flere A-krim sentre og støtte initiativ til for seriøsitet i arbeidslivet som for eksempel uropatruljen.

Skole og utdanning

1509 - Tilleggsforslag: «Høyres «kunnskapsskole» fungerer ikke, og etter 8 år har antall elever per lærer økt,

PISA-resultatene stått på stedet hvil og antall kvalifiserte lærere sunket. Norsk skolepolitikk trenger en ny retning, og det med Arbeiderpartiet i spissen».

1535 - Nytt kulepunkt: Utforme en ny bemanningsnorm i barnehagen for å oppnå bedre kvalitet og redusert sykefravær.

1585 - tilleggspunkt: «sikre tilstrekkelig med rådgivere, helsesykepleier og skolepsykologer, og innføre en årlig trivselssamtale med en fagperson for alle elever.»

1610-1611 - endringsforslag: «arbeide for lavere pris» til « redusere prisen».

1612 - endringsforslag: fra «jobbe for» til «innføre».

1668 - endringsforslag: fra «forbedre dagens fraværsregler slik at det blir mindre rigid og byråkratisk, mer rettferdig for elevene og legger opp til økt gjennomføring» til «fjerne dagens fraværsgrense og innføre rettferdige fraværsregler som er til elevens beste, bidrar til økt gjennomføring og reduisering av byråkrati».

1670 - tilleggsforslag: «, blant annet tegnspråk.».

1672 - tilleggspunkt: «innføre et «utforskende skoleår» for de som trenger det etter ungdomsskolen hvor man kan kombinere fag man interesserer seg for med muligheten til å forbedre karakterer».

1672 - tilleggsforslag: «øke borteboerstipendet i takt med markedet».

1673 - tilleggspunkt: «fjerne dagens eksamensordning og se på mulighetene for en ny og mer rettferdig modell for vurdering, for eksempel mappevurdering».

1706 - tilleggsforslag: «øke utstyrstipendet for elever på yrkesfag».

1739 - tilleggspunkt: «bevilge mer penger til forskning på hvordan digitalisering påvirker barn og hvordan det kan brukes pedagogisk».

1740 - tilleggspunkt: «se på muligheten for å videreføre hjemmeundervisning for å sikre valgfrihet og tilpasset undervisning».

1741 - tilleggspunkt: «sørge for tilstrekkelig undervisning i digital etikk og nettvett».

1742 - tilleggspunkt: «bevilge mer penger til forskning på hvordan digitalisering påvirker barn og hvordan det kan brukes pedagogisk».

1781 - tilleggsforslag: «og som sørger for at nyutdannede lærere starter i yrket.».

1781 - endringsforslag: «3000» til «4000».

Helse

1937 - «verdens beste helsetjeneste er et høyrebegrep som sjef i eget liv» forslås strøket. Det kan stå et helsevesen i fremste rekke i Europa/vestlig verden.

1946 - og sikre at det blir lettere å få hjelp.

1947 - Elder sjef i eget liv kan erstattes med at eldre skal sikres en verdig alderdom hvor de selv har stor innflytelse på tjenestene de mottar.

1950 - Starte med nytt kulepunkt: Det viktigste for å sikre god og riktig sammensatt bemanning i forhold til behov.

1958 - akuttmedisin og kritisk helsepersonell i hele landet.

1977 - Sikre at barn får.....

1993 -Nye kulepunkt:

Sikre alle barn og unge tilgang på minst ett fritidstilbud

Arbeide for at alle barn og unge har tilgang på utstyr, gjerne i samarbeid med idretten eller annen frivillighet.

1997 - Forslag til tillegg i brødtekst

«... ligge i front i faget». Befolkningens behov for øyeblikkelig helsehjelp varierer naturlig over tid. Sykehus bør derfor ha en bufferkapasitet og det er stor enighet om at 85 % gjennomsnittlig belegg bør være en øvre grense. Uten stor nok bufferkapasitet er det stor risiko for at et behandlingsforløp forsinkes i en av mange mulige flaskehals. Dette kan være at pasienter blir liggende i en sykehusseng i flere dager i påvente av plass på operasjonsstuen, eller at pasienten ikke kan opereres pga at intensivavdelingen ikke har kapasitet til å overvåke og behandle pasienten etter operasjonen. Fulle sykehus gjør også at pasienter blir lagt i senger på avdelinger med spisskompetanse på andre sykdommer enn det pasienten er innlagt for. Selv når avdelinger som utelukkende yter planlagt helsehjelp med lav variasjon medregnes, er det gjennomsnittlige sengebelegget i dag godt over 85 % ved en rekke sykehus. Det er også sykehus med over 100 % gjennomsnittlig belegg. Arbeiderpartiet ser at manglende bufferkapasitet utgjør en åpenbar utfordring for effektiv drift og for pasientsikkerheten. Norge får stadig flere eldre og dette vil gi et betydelig økt press på helsetjenesten i nær fremtid. Det haster å fjerne flaskehals og redusere risiko for feilbehandlinger. Arbeiderpartiet vil ha gjennomsnittlig belegg under 85 % i avdelinger som yter øyeblikkelig hjelp, og ønsker at sykehusene i langt større grad enn i dag, bruker kapasitetsbehovet der helsehjelpen ytes som grunnlag for fordeling av ressurser. "

Mellom 2006 og 2007 - Nytt kulepunkt.

Arbeiderpartiet vil arbeide for at avdelinger som har en øyeblikkelig hjelp funksjon som hovedregel ikke skal ha et belegg på over 85%

2007 - Sikre at

Helse

2033 - Nytt delkapittel:

Ventetider

Lange ventetider for helsehjelp i spesialisthelsetjenesten forsinker pasientens utsikter til bedring og fører til unødvendig ekstraarbeid både i primær- og spesialisthelsetjenesten. Ventetider lokker videre pasienter over fra offentlige- til offentlig finansierte private tilbud eller helprivate tilbud. Korte ventelister for behandling i spesialisthelsetjenesten avhenger av en velfungerende portvokterfunksjon, en rask vurdering og snarlig gjennomføring av nødvendig behandling. På tross av mangeårige anmodninger om å redusere ventetidene fra politisk ledelse til ledelsen ved helseforetakene, har ventetidene holdt seg relativt stabile. Ettersom ventelistene heller ikke øker, burde et krafttak for reduksjon av ventetider kunne ha varige effekter. Toppstyrt arbeid for reduksjon av ventelistene under stramme økonomiske rammer har ikke vist seg å fungere. Arbeiderpartiet vil iverksette en pilot der fagpersoner nær pasientbehandlingen kan søke om friske midler for tiltak som kan redusere forløpstider fra henvisning til ferdig behandling.

Arbeiderpartiet vil:

Iverksette en pilot der fagpersoner nær pasientbehandlingen kan søke om friske midler for tiltak som kan redusere forløpstider fra henvisning til ferdig behandling.

2037 - at vi tar sterkere politisk kontroll av styrene i sykehusene....

2044 - er den beste og at privat helseforsikring blir overflødig.

2050 - **2052** - Språket må forenkles her.

2061 - **2063** - Språket må forenkles her.

2071 - Redusere på mål og resultatstyring til det som er faglig begrunnet og fjerne...

2072 - Uklart hvilke parter det er snakk om her.

2080- **2085** - Språket må forenkles her.

2090 - veksten av administrative lederstillinger...

2100 - **2108** - Må skrives om til mer forståelig språk.

2117 - ..grunnmur og utvikle og ta i bruk....

2134 - nytt kulepunkt under overskriften:

sikre tilstrekkelig faglig kompetanse som psykiatere, psykiatriske sykepleiere og psykologer.

2171 - ...med løsninger som er mer tilpasset brukergruppen og med mer tillit ...

2182 - Språket må forenkles her.

2186 - Nye kulepunkt:

Sikre at behandling av personer med samtidig rus- og psykiske lidelser innen helseforetakene, må skje i aktivt samarbeid med kommunene, både før, under og etter behandlingen i spesialisthelsetjenesten
vurdere om bygging og drift av botilbud til pasienter underlagt tvungen psykisk helsevern skal, skal finansieres av staten.

2235 - Sikre utdanning av flere jordmødre.

2252 - Språk må forenkles her.

2349-**2350** - Nytt kulepunkt:

Ha spesielt fokus på yngre demente og deres spesielle behov.

2367 - Nytt kulepunkt:

Sikre at alle sykehjem/hjemmesykepleiere har kompetanse i «omsorg ved livets slutt».

2370 - ny setning: - Dette rammer de som har svakest økonomi og utdanning i samfunnet.

2386 - Nye kulepunkt:

Sikre gratis tannhelsetjeneste til og med fylte 19 år.

Sikre tannhelsetjeneste til minstepensjonister ved å innføre tak på årlige utgifter.

2417 - ..kompetanseløft innen RUS i kommunene.

2419 - ..politiet og spesialisthelsetjenesten.

2428 - ..et nasjonalt vet nordisk farmasiselskap...

2457 - ..vold og overgrep, RUS , demens og geriatri.

2461 - her må det tydeliggjøres hva som menes!

2466 - ..ved å sikre tilstrekkelig bemanning og gode rapporteringsrutiner.

2479 - Sikre gratis fastlege frem til fylte 20 år.

Barnevern

2811 - Nye kulepunkt:

Sikre at alle ansatte i barnevernet skal ha faglig veiledning og tilbud om videreutdanning.

Arbeide for at barn blir lyttet til og tatt med på råd når barnevernet skal iverksette tiltak.

Folkehelse

994 - endringsforslag: verdi for den enkelte. Arbeiderpartiet verdsetter arbeid som en pådriver for god folkehelse.

1945-1946 - endringsforslag: Psykisk helse er like viktig som fysisk helse. Vi må bevisstgjøre god psykisk helse og trappe opp forebyggingen av psykiske helseplager, og det må bli lettere å få hjelp når slike plager oppstår.

1966 - endringsforslag: Folkehelse er sammensatt og berører alle områder i våre liv. Arbeiderpartiet mener at folkehelsen ivaretas og trygges gjennom en rekke tiltak som løftes frem gjennom arbeiderpartiets politikk.

1968 - endringsforslag: leve lenger, føle seg verdifull og ikke få kroniske sykdommer som gjør at de blir stående utenfor.

1977 - endringsforslag: Folkehelse skal settes på dagsorden i skolen, og vi skal sørge for at barn får kunnskap om fysisk og psykisk helse.

1993 - nytt kulepunkt: Alle kommuner skal ha eller kunne gi alle sine innbyggere tilgang aktivitetssenter og utlånssentraler.

2159 - nytt kulepunkt: Øke bruken av aktivitetssenter o.l. i rusomsorgen.

2306 - nytt kulepunkt: Legge til rette for at eldre kan delta inn i nærmiljøene.

3623 - nytt kulepunkt: Ivareta eldre i idretten gjennom støtte til og videreføring av pensjonistgrupper o.l.

Kultur

3495 - endringsforslag: Arbeiderpartiet skal være garantisten for et rikt og mangfoldig kulturliv i hele landet.

3504 - Nytt kulepunkt: Sikre at statlige overføringer til kultur i større grad blir rettferdig fordelt i hele landet, slik at innbyggere har et god kulturtilbud uavhengig om de bor på Østlandet eller ikke.

3506 - Tilleggsforslag: Bedre kunstnerens levekår ved å gjennomgå dagens virkemiddelapparat, videreføre kunstnerøkonomireformen...

Medier

3584 - nytt kulepunkt: Kutte statsstøtten til HRS, og ikke gi støtte til medieaktører som sprer rasistiske budskap.

Barn

3737 - nytt kulepunkt: Gjøre det mulig å dele barnetrygda mellom mor og far i tilfeller hvor barnet bor likt hos begge, og i tilfeller der far er hovedforsørger skal barnetrygda tilfalles far.

Integrering

3796 - Nye setninger: Å legge til rette for arbeid og bruke og utvikle kompetanse er avgjørende for at vi kan bevare et samfunn med små forskjeller og høy produktivitet. For nyankommere vil det å komme raskt ut i arbeidslivet bidra til å lære seg språk, knytte sosiale kontakte, tilegne seg ny kompetanse og til å forsørge seg selv. En hovedoppgave i integreringsarbeidet er derfor å sett kommunene og arbeidslivet i stand til å få folk inn i arbeid og deltakelse raskt.

Integrering

3841 - nye kulepunkt:

Redusere tiden den enkelte sitter i mottak og holdes utenfor arbeid, gjennom raskere saksbehandlingstid

Gi kommunene større frihet til å selv tilpasse språk- og integreringstilbud

Arbeid, kompetanseoppbygging og språkopplæring skal skje parallelt. Det skal tilbys tidlig kartlegging av kompetanse og godkjenning av utdanning, og det skal gis tilbud om realkompetansevurdering der det er relevant.

Sikre flere praksisplasser og god oppfølging i samarbeid mellom kommunene og det lokale næringslivet.

3891 - nye kulepunkt:

Det skal ikke gjøres unntak fra å delta i felles aktivitet i skolen, som for eksempel svømmeundervisning og felles undervisning.

Styrke forskningen på integrering for å bedre avdekke behov knyttet spesielt til vold og traumatisk stress

4013 - nye kulepunkt:

Føre en asylpraksis som er i tråd med anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger

Øke antall kvoteflyktninger i Norge

Arbeide for en tilleggsprotokoll om klimaflyktninger og internt fordrevne flyktninger slik at klimaflyktninger kan få opphold på humanitært grunnlag.

Endre regelverk og praksis for å sikre at papirløse migranter har rett til å arbeide, og rett og tilgang til nødvendig helsehjelp, medisiner og tannbehandling

4034 - nye kulepunkt:

Gjennomføre systematisk kartlegging og evaluering av barns levekår på mottak

Gi alle barn i mottak tilbud om barnehageplass

Sikre etterforskning og oppfølging når barn forsvinner fra asylmottak

Opphev ordningen med midlertidig opphold for enslige mindreårige asylsøkere må oppheves: Trenger du beskyttelse skal du få fast opphold

Verden

4192 - Nytt underkapittel:

Israel-Palestina-konflikten

Israel-Palestina konflikten er en av verdens mest langvarige konflikter. Siden 1947 og fram til i dag har Israel gjennom krig, økonomiske sanksjoner, blokader og ulovlige bosettinger stadig okkupert mer og mer palestinsk jord. 25 år etter at Oslo-avtalen ble undertegnet har situasjonen for palestinerne forverret seg og de ulovlige bosettingene har blitt flere.

Arbeiderparti vil:

At Norge skal anerkjenne Palestina som selvstendig stat, og støtte en tostatsløsning hvor FNs delingsplan skal ligge til grunn.

At støtten til FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNWRA) økes.

At muren på Vestbredden skal rives og at okkupasjonen skal oppheves.

At Norge skal kritisere maktmisbruk som foregår på checkpoints, kreve at politisk fredelig motstand ikke kriminaliseres og kreve at politiske fanger skal løslates.

At Norge skal innføre en full økonomisk, akademisk og militær boikott av staten Israel.

At Norge skal boikotte varer produsert på okkupert jord, og oppfordre andre stater til å gjøre det samme

At alle palestinske flyktninger- og etterkommende fra krigene i 1948 og 1967 skal ha rett til retur.

4153 - klargjøring: Trondheim Arbeiderparti støtter dissensen og mener at Norge bør støtte forbudet som foreligger i FN.

Programmet er innspill til den nasjonale programprosessen og nytt partiprogram fra Trondheim Arbeiderparti. Innspillene er utformet etter to innspillsrunder i lokallagene og blant medlemmene våren/høsten 2020.

Programkomiteen har bestått av:

Sofie Rosten Løvdahl

Tarjei Leistad

Valborg Sund

Ismail Elmi

Julie Indstad Hole

Vegard Nilsen

Tyra Joarsdottir

Erling Hustvedt

Gunn Elin Høgli

Torgrim Wårum

Tine Christin Eikevik

